

KYRKLIGT *Magasin*

NR 4 • DECEMBER 2023 - JANUARI 2024

Roslagens östra pastorat

Hopp & Tro

Julkрубban – en omtyckt tradition

Det sägs att den första kända julkrubban visades år 1223 av Franciskus av Assisi i Italien. För att levandegöra julevangeliet ställde han en krubba i en grotta i skogen och ledde dit en oxe och en åsna.

Kyrkligt Magasin har besökt Riala kyrka som fått en ny julkrubba. Ylva-Li, församlingsassistent, samt barnen Linnea och Lukas berättar om samlingen vid julkrubban.

Till Sverige kom julkrubban på 1870-talet. Sedan dess har den varit en fin tradition i många hem och kyrkor. Julkrubban i Riala kyrka, som står placerad framför orgeln i kyrkan, är tillverkad av ullkonstnären Emelie Eriksson. Hon nåltovar och skapar figurer i svensk ull. Själva stallet har hon gjort med drivved plockad på bland annat Gotland.

– Det här är den vackraste julkrubban jag sett! Titta, man kan till och med se ögonfransarna på djuren. Vilket fantastiskt arbete, säger Ylva-Li med ett stort leende.

Det tar Emelie cirka 16 timmar att göra en figur av ull så man kan förstå att arbetet med att färdigställa en hel krubba med Jesusbarnet, jungfru Maria, Josef, herdarna, de tre vise männen, lammen och åsnan med mera tar åtskilliga timmar. Resultatet är verkligen otroligt vackert och levande.

Julafton

Varje år brukar tvillingarna Linnea och Lukas, 10 år, besöka Riala kyrka när det är samling vid krubban.

- Då brukar vi tända ljus och sjunga, berättar Linnea.
- Ja, vi sjunger "Nu tändas tusen juleljus" och läser adventsbönen, fyller Ylva-Li i.

Vi samtalar vidare om tiden innan julafton, om advent.

– När man tänder ljusen så känner man att snart är det jul, säger Lukas.

Linnea och Lukas berättar att deras adventsljusstake, med mossor och tomtar, brukar stå på köksbordet. De tycker det är roligt med snö på julafton och när man får klä julgranen. Natten innan julafton brukar de ha lite svårt för att sova eftersom de är så nyfikna på julklapparna.

Linnea och Lukas känner på de mjuka ullfigurerna i julkrubban och vi pratar om varför man firar jul och har en julkrubba.

– Det var då Jesus föddes, berättar Lukas.

– Ja, man vill ju minnas att han låg i krubban, avslutar Linnea.

TEXT OCH FOTO: CAMILLA GUSTAFSSON GLAS

Läs mer om julkrubban i Riala på sidan 2

NÄRVÄTRO HÖMTANKE FÖRKUNNELSE

ROSLAGENS ÖSTRA PASTORAT

Besöksadress: Mariagården, Kyrkogatan 4, Norrtälje

Telefon, expedition: 0176-799 00

e-post: rop.bokning@svenskakyrkan.se

Telefon, kyrkogårdsförvaltningen: 0176-799 00

e-post: rop.kyrkogardsforvaltningen@svenskakyrkan.se

Kyrkoherde: Mika Wallander, 0176-774 92

Fastighets- och kyrkogårdschef: Martin Johansson, 0176-799 13

Församlingsherdar:

Väddö församling – Anna Ortner, 0176-524 20

Roslagsbro-Vätö, Estuna-Söderbykarl och Lohärads församlingar
Fredrik Ekström, 0176-765 31

Norrtälje-Malsta församling – Mikael Pålsson, 0176-774 38

Rådmansö, Frötuna församlingar – Jakob Bäcklund, 0176-766 03

Länna, Blidö och Riala församlingar – Anders Elvin, 0176-26 79 74

Kyrkorådet:

Ordförande Hans Augustinsson, 070-829 08 22

Kyrkligt Magasin

ges ut av Svenska kyrkan, Roslagens östra pastorat och utkommer med 4 nummer per år.

Ansvarig utgivare: kyrkoherde Mika Wallander

Tryck: Bold Printing, Stockholm

Distribution: som bilaga i Norrtälje Tidning SL

Layout och redigering: Anneli Ek, kommunikatör

Svenska kyrkan
ROSLAGENS ÖSTRA PASTORAT

I Roslagens östra pastorat ingår: Blidö, Estuna-Söderbykarl, Frötuna, Lohärad, Länna, Norrtälje-Malsta, Riala, Roslagsbro-Vätö, Rådmansö och Väddö församlingar

Roslagens östra pastorat
samarbetar med

sensus

KYRKTANKAR

FOTO:
MARIA SJÖDIN

TID AV FÖRBEREDELSE

Advent är en förberedelsetid, en slags fasta inför det som komma skall.

För ett tag sedan var jag på bio med yngsta dottern och reklamen före filmen avbröts med information från Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, MSB. Vi fick information om att vi måste vara förberedda – om krisen eller kriget kommer. Jag tittade på barnen i biosalongen, vad tänker och känner de när de ser en kran utan vatten eller ett hem utan elektricitet? Har de varit med om detta någon gång förut eller är det för dem en orimlig tanke att inte kunna tvätta sig som vanligt eller att utan eftertanke kunna släcka törsten med vatten eller att man måste gå med tjocka ylletröjor, vantar, sockor och mössor inomhus för att hålla kylan borta?

Barnen i biosalongen, vad vet de om kyla, hunger och kriser? Har de några erfarenheter eller lever de inneslutna i en värld som är varm och härlig, där ett biobesök då och då hör till vanligheterna? Många familjer, fler än vanligt, vänder och vrider på hushållspengarna just nu för att de skall räcka till väsentligheterna i familjens vardag. Några som gick på bio förr har kanske inte längre råd.

Jesusbarnet gick inte på bio. Inte heller föddes han in i ett hem där det fanns elvärme och rinnande vatten. Det var tvärtom. Han föddes i en tid som var präglad av kris och konflikter, en tid som i dag påminner om vår egen. Det heliga landet och staden alla vill äga, nu pågår ett krig där – igen och man kan ju tycka att kriser och krig inte är något för barn. Att Gud skulle ha valt blomsterängar och sköna dunkuddar till sitt Jesusbarn.

Varför föddes inte Jesus på ett slott eller i ett palats eller i ett välstädat och rikligt pyntat hem? Det skulle ha doftat pepparkakor och lussebullar, nejlikor och glögg. Eller? Poängen blir en annan – kärleken har inget materiellt pris. Att älska är inte alltid enkelt, men kärleken är störst av allt och Gud blev människa för att Gud har förmågan att älska.

Jesus mamma var inte en beundrad drottning. Hon var ung och att Gud valde henne är ett erkännande till alla unga och utsatta mödrar runt om i världen. Jesus pappa, vem var han? Vad vet vi om honom? Han var snickare och jag tänker att han måste ha varit praktiskt lagd och uppfinningsrik. Kanske var åsnan som Maria red på hans idé?

Det finns alltid vägar framåt, vilket är styrkan i den sköra berättelsen om den allra första julen. Vi kan förbereda oss för kris i enlighet med myndigheternas instruktioner – men vi kan samtidigt också förbereda oss för julens mysterium och under. Barnet är i centrum, också det barn som finns kvar som en årsring inuti varje vuxen människa. Kärleken kommer triumfera och ljuset lyser i mörkret.

Under advent och nu i jul vill jag verkligen be dig att samla hopp. Vad är hopp för dig? Vad behöver du för att må så bra som möjligt i detta nu? Vad betyder adventsljusen och Betlehemsstjärnan för dig? Vilka nära relationer vill du värda och hur ser just din eventuella ensamhet ut?

I församlingarna finns det alltid olika möjligheter till gemenskap. Vi kommer fira gudstjänster och bjuda in till måltidsgemenskap. Vi arbetar med diakoni och vi tänder ljus i advent som värmer den som frusen är.

Jag önskar dig en riktigt fin advent och välsignad jul.

MIKA WALLANDER, kyrkoherde i församlingarna i Roslagens östra pastorat

Information om gudstjänster och församlingarnas verksamheter hittar du på www.svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat och varje fredag publiceras predikoturerna i Norrtälje Tidning.

FOTO: CAMILLA GUSTAFSSON GLAS

Ny julkrubba

Invigningen av julkrubban äger rum 17 december i Riala kyrka kl 14.00 vid Samling vid krubban. Medverkar gör Margareta Yttergård, Thomas Sving, Clara Lundén och Ylva-Li Jirsjö med barngrupper. Efter serveras skinksmörgås och julmust i vapenhuset.

Är du nyfken på Emelie Erikssons ullkonst kan du läsa mer om henne på facebook: Emelie Erikssons ullkonst. Instagram: emelies_ullkonst

Ljuset lyser i mörkret

Vi närmar oss slutet av 2023, ett år som på många sätt varit både tufft och oroligt.

Rapporter om ökad gängkriminalitet, förhöjt terrorhot och nya eller alltjämt pågående krigskonflikter har fyllt våra nyhetsflöden, och jag tror att det är lätt just nu att känna missmod. Samtidigt kan de svåra omständigheterna också tvinga oss att se på våra egna liv med nya ögon: när tillvaron känns tung, var hittar jag ny kraft att gå vidare? Vad ger mig hopp?

Just nu är vi också på väg in i advent, den tid på året när vi förbereder oss särskilt för julens ankomst och motar bort vinterns mörker med alla de ljus vi tänder i våra fönster och på våra gator. I en föränderlig värld är våra traditioner en fast punkt som väcker en känsla av trygghet och hopp hos många.

I kyrkoåret går vi in i den period som brukar kallas för "lilla fastan". Att fasta innebär att avstå ifrån något under en tid för att lämna plats åt någonting annat. Att till exempel minska sin skärmtid, sänka sitt sockerintag eller undvika onödiga inköp, för att i stället ägna sitt engagemang och sina resurser åt något angeläget. Skänka de sparade pengarna till en hjälporganisation, eller stötta någon i vår närhet som vi vet har det svårt. Att bidra med ljus till någon annans tillvaro kan väcka hopp också hos oss själva.

Julen väcker dock inte varma känslor hos alla – ibland blir den bara ett jagande efter perfektion eller en påminnelse om vår ensamhet. Inte mycket blev heller som det var tänkt den första julen. Vi firar jul till minne av att Guds son, Jesus, föddes till jorden – men han kom inte till ett väl förberett hem med glitter i granen och griljerad skinka på spisen. I stället fick han födas i ett stall, bland djuren, eftersom hans föräldrar inte fick plats på något härbärge. Strax efteråt tvingades familjen dessutom fly.

*"Ljuset lyser i mörkret,
och mörkret har inte övervunnit det"*

Poängen med julen är inte alla våra förberedelser, utan hoppet den vill ge. År efter år. Jesus föddes inte till jorden under perfekta omständigheter, och hade heller inget enkelt liv, men hans budskap är tidlöst och hoppfullt: kärleken är starkare än onskan. Livet starkare än döden. Mitt i vad som kan kännas som en mörk och orolig tid, låt ljuset vi tänder nu under advent bli en påminnelse också för dig om det hopp vi bär på tillsammans som kyrka: att "Ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det" (Joh. 1:5).

JOSEFIN HEDENSTRÖM, präst

*Adventsljuset tänder vi ett efter ett,
en brinnande bön för sanning och rätt.*

*Det första ska lysa i mig djupt härinne,
bevvara mitt hjärta och värma mitt sinne.*

*Det andra ska lysa för alla jag känner,
att alla får plats och kan leva som vänner.*

*Det tredje ska lysa för alla som lider,
som kämpar och drömmer om lyckliga tider.*

*Det fjärde ska lysa för marken och skogen,
för luft och för hav och vår framtid på jorden.*

*Adventsljuset tänder vi ett efter ett,
en brinnande bön för sanning och rätt.*

Adventsbön av Margareta Melin

FOTO: ALEX & MARTIN/IKON

Nya på jobbet!

Roslagens östra pastorat välkomnar Katarina, Gunnel, Johanna och Susanne. Vi önskar dem Guds välsignelse i deras uppdrag!

Katarina Norlin, församlings- och fängelsediakon
i Norrtälje-Malsta församling

Tre snabba frågor:

Bok eller film: Just nu vill jag helst få Medea återberättad av mina yngre familjemedlemmar. Annars gärna faktainspirerad litteratur.

Kaffe eller te: Kaffe: klart den bästa drycken som går att dricka hela dagen i olika format

Midnattsmässa eller julotta: Midnattsmässa: att få möjlighet att njuta av ljus och glädjen i mörkret

Johanna Stare, förvaltningsadministratör, gravfrågor
i Roslagens östra pastorat

Tre snabba frågor:

Bok eller film: Jättesvårt. Får nog ändå säga film eftersom det kan bli så stark upplevelse när man både ser och hör (och kanske faktiskt även läser) samtidigt. Tänker särskilt på filmen Cast Away med Tom Hanks i huvudrollen. Enorm skådespelarinsats som belyser mycket av det som gör oss mänskliga.

Kaffe eller te: Båda! Kaffe till chokladkaka och te till goda kvällsmackan med marmelad.

Midnattsmässa eller julotta: Julotta. Oavsett dag på året är det alltid något extra magiskt med tidiga morgnar.

Gunnel Hillås, präst
i Länna, Blidö och Riala församlingar

Tre snabba frågor:

Bok eller film: Tycker om olika narrativa former utan prioritet

Kaffe eller te: Latte med havremjolk och matcha (grönt vispat te)

Midnattsmässa eller julotta: Midnattsmässa och julotta, men helst inte samma julhelg, vilket jag hade förra året

Susanne Waltré, kanslichef
i Roslagens östra pastorat

Tre snabba frågor:

Bok eller film: Bok, då har man helt egen tid och sommardag kan man ju ha med den vart man behagar.

Kaffe eller te: Gillar både kaffe och te, men ingenting slår helgmorgonens kaffestund. Hela dagen ligger framför en och man behöver inte ha bråttom någonstans.

Midnattsmässa eller julotta: Vill gärna inleda juldagen med delta i julottan nu när barnen blivit lite större. Hyser fortfarande hopp om att någon gång få plats på ottan i Vemdalens kyrka, där det snabbt blir fullt.

Bryta skadliga traditioner

I Guatemala slutar hälften av landets flickor skolan före högstadiet och barnäktenskap är vanligt. Varje år rapporteras över 50 000 fall av våld mot flickor och kvinnor, och mörkertalet är stort. Men Act Svenska kyrkan stöttar människor som Alex Morales, som dedikerat sitt liv åt att bryta skadliga traditioner inom sitt samhälle. Genom kurser om könsroller får ungdomar nya möjligheter i livet.

”Skriv ner vad ni har hört om kön och genus” säger kursledaren Alex Morales och delar ut post-it-lappar till ungdomarna som sitter i en stor halvcirkel med sina pennor redo. De har just startat dagens gruppövningar på kursen om könsroller, som Act Svenska kyrkan stödjer här i Guatemala.

Ungdomarna rodnar när Alex pratar om biologiska skillnader mellan en kvinna och en man. Sedan skrattar de högt när han kommer in på skillnaderna i sociala förväntningar.

”Vad förväntas en flicka göra innan hon går till skolan?” frågar Alex och ungdomarna svarar att hon ska gå upp tidigt och laga frukost och städa i ordning. Men svaret på vad en pojke ska göra är kort. Han behöver bara klä på sig och gå.

Pojkar får inte vara i köket

Alex pratar med ungdomarna om hur hårt flickor och kvinnor tvingas att jobba hemma och att det är en gammal tradition att pojkar och män inte hjälper till. Många kvinnor vägrar att släppa in dem i köket. Det finns ett känt talesätt om att ifall en pojke vidrör slevan eller sopborsten så kommer hans framtida hustru att köra med honom. Det här är en uppfattning som alla i rummet känner igen. En flicka däremot förväntas oftast hjälpa till i köket redan från tidig ålder. I tonåren är det många flickor som slutar att gå i skolan och i stället bara gör hushållssysslor. De ska ju ändå snart gifta sig.

”Traditioner som uppmanar unga flickor, från 13-14 år, att ingå äktenskap måste förändras. Det finns också traditioner som innebär att ett större ansvar läggs på flickor och kvinnor när det gäller uppgifter som att ta hand om hemmet och familjen”, konstaterar Alex. Han berättar också att organisationen Ixmucané som Act Svenska kyrkan stödjer har varit pådrivande för den nya lag som nu finns och förbjuder giftermål innan 18 års ålder. Nästa steg är att se till att människor känner till lagen, vilket är ett av de tydligaste målen med verksamheten som han driver.

Negativa könsroller leder till våld

Guatemala är ett av de våldsammaste länderna i Centralamerika och anmälningarna av våldtäkter och annat genusrelaterat våld fortsätter att öka. Act Svenska kyrkans partner i Guatemala uppger att brott mot kvinnor, liksom brott mot barn, är de mest anmälda brotten med mer än 50 000 fall per år trots underrapportering. I analysen av

Natalia, 18 och Christian, 13, deltar på kursen om könsroller och kvinnors rättigheter i Guatemala.

FOTO: EVA PERNIZ JÄRNIL/IKON

en tolvårsperiod ökar det sexuella våldet, särskilt när det gäller fall där barn och ungdomar är inblandade. Många flickor gifts bort som barn och behandlas illa inom sitt äktenskap.

Ungdomarna på kursen får göra olika övningar där de utmanar traditionella könsroller som leder till diskriminering och våld mot flickor och kvinnor. De pratar både om vilka uppgifter som flickor och pojkar förväntas göra samt om vilka egenskaper som de förväntas ha beroende på sitt kön. Exempelvis att pojkar ska vara tuffa och hårda.

”Macho” utropar en av pojkarna i gruppen och alla skrattar igenkännande. Alex visar en bild med olika personlighetsdrag som associeras med flickor och pojkar. På flickornas lista finns ord som söt, lugn, omhändertagande och följsam medan pojkarnas lista består av begreppen aggressiv, ambitiös, självständig och tävlingsinriktad. Ungdomarna får sedan diskutera hur dessa förväntningar påverkar dem.

Kursen förändrar framtiden

Trettonåriga Christian och artonåriga Natalia är två av de

ungdomar som deltar på kursen. De har båda erfarenheter av hur negativa könsroller påverkar dem i livet. Som enda sonen i sin familj känner Christian tydligt att det finns andra förväntningar på honom än systrarna. Han förväntas bidra med att tjäna pengar till familjen, för att han och hans tre systrar ska kunna äta mat och gå i skolan. Natalias pappa var tidigare våldsam mot henne och hennes mamma. Men nu har hela familjen fått stöd av Alex och organisationen Ixmucané. De har fått lära sig om könsroller och kvinnors rättigheter.

”Ixmucané hjälpte mamma och hon sade till pappa att han skulle komma med och lära sig nya saker för att kunna få ett nytt liv. Och så förändrades vårt liv”, berättar Natalia.

Christian håller också med om att kursen ger honom kunskap som kommer förändra framtiden.

”Aktiviteter som jag gillar här är uppgifterna och övningarna där vi lär oss att säga ifrån till våld mot kvinnor” säger han och konstaterar

”Jag gillar att komma hit. Här får jag saker att tänka på!”

Text: SUSANNA OLIVIN, Act Svenska kyrkan

90 SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

FOTO: TRINE NORTH/IKON

BRYT EN TRADITION

Fler än
30 000 flickor
gifts bort
varje dag

SWISHA
DIN GÅVA TILL
123 014 98 72
BG 5584-3478

act
Svenska kyrkan

Vi lever alla under samma
himmel och tillsammans
kan vi göra skillnad.

Fakta Julinsamlingen:

Vi lever alla under samma himmel och har samma rättigheter. Men beroende på var vi föds, eller vilket kön vi har, ser verkligheten olika ut. Mellan första advent och trettondag jul pågår Act Svenska kyrkans julinsamling – för allas rätt till ett värdigt liv. Tillsammans kan vi bryta skadliga traditioner som tvångsäktenskap. Ingen flicka ska giftas bort!

Prisexempel från Guatemala:

En gåva på 360 kronor räcker till kursmaterial om könsroller för åtta pojkar i Guatemala. Genom gruppövningar lär sig pojkarna att utmana machokultur och bana väg för ett samhälle utan könsrelaterat våld.

Julevangeliet

Vid den tiden utfärdade kejsar Augustus en förordning om att hela världen skulle skattskrivas. Det var den första skattskrivningen, och den hölls när Quirinius var ståthållare i Syrien. Alla gick då för att skattskriva sig, var och en till sin stad. Och Josef, som genom sin härkomst hörde till Davids hus, begav sig från Nasaret i Galileen upp till Judeen, till Davids stad Betlehem, för att skattskriva sig tillsammans med Maria, sin trolovade, som väntade sitt barn.

Medan de befann sig där var tiden inne för henne att föda, och hon födde sin son, den förstfödde. Hon lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem inne i härbärgets.

I samma trakt låg några herdar ute och vaktade sin hjord om natten. Då stod Herrens ängel framför dem och Herrens härlighet lyste omkring dem, och de greps av stor förfäran. Men ängeln sade till dem: ”Var inte rädda. Jag bär bud till er om en stor glädje, en glädje för hela folket. I dag har en frälsare fötts åt er i Davids stad, han är Messias, Herren. Och detta är tecknet för er: ni skall finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba.” Och plötsligt var där tillsammans med ängeln en stor himmelsk här som prisade Gud: ”Ära i höjden åt Gud och på jorden fred åt dem han har utvalt.”

När änglarna hade farit ifrån dem upp till himlen, sade herdarna till varandra: ”Låt oss gå in till Betlehem och se det som har hänt och som Herren har låtit oss veta.” De skyndade i väg och fann Maria och Josef och det nyfödda barnet som låg i krubban. När de hade sett det, berättade de vad som hade sagts till dem om detta barn. Alla som hörde det häpnade över vad herdarna sade. Maria tog allt detta till sitt hjärta och begrundade det. Och herdarna vände tillbaka och prisade och lovade Gud för vad de hade fått höra och se: allt var så som det hade sagts dem.

JULENS BUDSKAP KAN DU LYSSNA TILL
I MÅNGA AV FÖRSAMLINGARNAS KYRKOR,
SE KALENDARIET PÅ SID 8-10

BOKTIPS

Från Anette Grinde, Per-Åke Axelsson och två medarbetare från Biblioteken i Norrtälje – Silvana Lotz och Frida Bergman – får du här tips på böcker att läsa. God läsning!

En bästa vän till jul

av Ylva Karlsson & Katarina Strömgård

Vad händer med julgransfigurerna som ingen vill ha längre?

I den här julberättelsen i 24 kapitel får vi följa julängeln Lena som på grund av en trasig ving hamnar i soptunnan i stället för julgranens topp. Där träffar hon andra pynt som toarullefiguren Almak, ljusslingan, julbocken och kycklingen Äppelblom som delar samma öde.

Det är en varm berättelse om vänskap, gemenskap, utanförskap, genustänk och existentiella frågor. Tillsammans beger de sig ut på en farlig resa till Adventien, där smaragdgranens ska finnas. Där finns det inga jättar (människor) och det blir aldrig någon julgransplundring!

Den här boken bjuder verkligen på mysiga högläsningstunder i jul. I år kommer boken dessutom som adventskalender på ett flertal streamingtjänster. Det finns såklart ett flertal exemplar att låna på biblioteken i Norrtälje kommun – helt gratis.

Silvana Lotz, barn- och ungdomsbibliotekarie
Biblioteken i Norrtälje

Björnjägarens döttrar av Anneli Jordahl

Att öppna en oläst bok är alltid lika spännande och oförutsägbart. Anneli Jordahls bok om sju döttrar till en legendarisk finländsk björnjägare verkar först vara en skröna, en pikaresk i Paasilinnas anda. De lever tillsammans med varandra i sin egen "stam". De talar och lever hårt, slåss, jagar, super och har ett oerhört mustigt språk. De lever helt utanför samhället och pappan är deras gud.

Men när föräldrarna dör så kommer en vändpunkt i deras liv. Ska/kan de fortsätta sitt liv helt utanför samhället? Systrarna utvecklas från ett kollektiv till självständiga rikt begåvade kvinnor som nu får möjligheter att växa in i sina olika identiteter. Det blir en resa med kärlek, smärta, drömmar och besvikelser längs vägen.

Anneli Jordahl är en skicklig berättare som med stor skicklighet får oss läsare att inse att gränsen mellan "verklighet och fantasti sätts av oss själva"

Läs och njut!

Per-Åke Axelsson,
flitig bokläsare som anser att det är lika viktigt att läsa som att andas

Kvinnornas jul 24 berättelser i advent

Adventsböcker för barn har funnits länge. Ni vet ett kapitel om dagen i december fram till julafton. Jättemysig grej och ett bra sockerfritt alternativ till chokladkalendern. Boken Kvinnornas jul 24 berättelser i advent är just en sådan adventsbok, men för vuxna. Hurra!

Här bjuds vi på en julresa genom tiderna från 1700-talet och Fredrika Bremer genom Karin Boye och fram till dagens Anna-Karin Palm. Det blir skoterturer för att hämta granen. Julmagi med Tove Jansson. En lucianatt på riktigt där de döda kommer på besök från graven. Det är bara att tända adventsljusstaken och luta sig tillbaka och njuta, kanske läsa högt för någon som vill lyssna. Men kom ihåg, bara en berättelse om dagen!

Frida Bergman, bibliotekarie
Biblioteken i Norrtälje

Bristen på ljus av Nino Haratischwili

Bristen på ljus handlar om människor och liv. De handlar om samhället, ungdomens dagar och livet.

Det handlar om livets omständigheter, vad vi är födda till, och av, vilka vi har omkring oss och hur vi dansar längs livets väg. Och hur det samhälle vi lever i, råkat bli födda i, tar sin riktning.

Den handlar om vänskap, om de fyra kvinnorna tillsammans och var för sig. Hur deras liv vävs tillsammans, hur de kan rå på det eller inte, hur kärleken fångar dem eller inte, och hur vi är fångna i det som finns omkring oss. Kan vi vara fria fast vi är fångna? Den handlar om kvinnor och män, kvinnlighet och manlighet, föräldraskap och barn, syskon och lojalitet. Den handlar om respekt och lojalitet.

Berättelsen går mellan nu och då, där vänskapen är den viktiga väven. Den plockar händelser i livet. Vad hände i Georgien, i Tbilisi på 1990-talet. Hur minns vännerna det nu? Om man utgår från en bild, eller flera, som dokumenterar tiden, platsen och händelsen, så finns mycket att fundera kring. Hur såg statsskicket, diktaturen och motståndet ut? Vad gör korruptionen med ett samhälle? Varför uppkommer korruption? Vad gör klanen, herraväldet och kärleken. Hur korsbefruktar vänskap och kärlek varandra? Läs, bara läs!

Anette Grinde,
bokhandlarskan i Roslagens bokhandel vid Lilla torget i Norrtälje

JULGEMENSKAP!
Julafton, 24 december

Norrtälje kyrka & Mariagården kl 11.30-15.00
11.30 Julbön. Därefter fortsätter vi julfirandet i Mariagården med att äta julbord, sjunga och dansa kring granen. *Välkommen!*
Anmälan till pastorexpeditionen, tel 0176-799 00, senast 6 december och i mån av plats.

Julaftonsfirandet kan vi genomföra tack vare ICA Flygfyens generösa sponsring och med hjälp av ideella medarbetare.

Kauneimmat Joululaulut!

Lauantai 16.12 klo 18.00
Norrtäljen kirkossa, Kyrkog 2
De vackraste julsångerna!
Hannu Kannussaari, laulaja
Daniel Edoff, muusikko
Virpi Pakkanen-Wiberg, pappi
Tervetuloa mukaan laulamaan!

Svenska kyrkan
NORRTÄLJE-MALSTA FÖRSAMLING

VI ÄR SOCIALA – BÅDE
I KYRKAN OCH PÅ NÄTET!

Vill du veta vad som händer i din församling – välkommen att besöka Roslagens östra pastorats hemsida www.svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat

På hemsidan finns en kalender med gudstjänster och övriga verksamheter.

Varje fredag publiceras en annons i Norrtälje Tidning där veckans gudstjänster finns med.

På facebook-sidan, Roslagens östra pastorat, kan du följa verksamheterna i text, bild och film. Du kan även se filmerna på pastoratets YouTube-kanal RÖST i Svenska kyrkan.

Storyspot

Storyspot är en digital tjänst där alla som vill kan dela med sig av korta ljudberättelser genom att koppla dem till platser.

Tre av pastoratets kyrkor finns med i Storyspot: Lännen kyrka (kyrkbåten), Sikahällen, Roslagsbro kyrka ("Roslagens domkyrka") och Singö kyrka (altarskåpet)

Tanken är att du genom din telefon både kan göra ett virtuellt besök i kyrkorna – och även lyssna på berättelserna när du är fysiskt i kyrkan. I Storyspot finns även bilder från kyrkorna.

Lyssna på ljudberättelserna i Storyspot genom att ladda ner appen gratis där appar finns. Sök efter platserna på kartan eller skriv "Uppsala stift" i Sökrutan.

Vem gör vad i församlingen?

Inom Svenska kyrkan finns många yrken och i tidigare nummer har vi träffat både kyrkomusiker och diakoner. Ett yrke de flesta tänker på allra först är antagligen präst. Men visste du att det finns olika slags inriktningar, sjukhuspräst eller fältpräst inom militären? Idag träffar vi barn- och familjeprästen Christian och fängelseprästen Josefin.

PRÄST

FOTO: ZARAH CUNVIK

FOTO: PRIVAT

Christian Wiegert, barn- och familjepäst i Väddö församling

Som för de allra flesta började det med funderingen över vad han ska göra när han blir stor. Men den stora frågan följde Christian under många år.

– Vad är meningen? Vad är tänkt att jag ska göra?

Att han ville arbeta med människor har han alltid varit säker på, likaså har han alltid varit troende. Men från början fanns inte präst med på kartan. Det var inget yrke som Christian ens övervägde.

Han påbörjade många utbildningar varav den senaste var läkarlinjen i början av 90-talet. Under den perioden började han ännu en gång ifrågasätta om det verkligen var rätt för honom. Är det verkligen läkare han ska arbeta som? Inom sig började allt sakta klarna och han insåg svaret – han ska bli präst.

Även om tanken såddes som ett frö redan 1994, var det inte förrän 2021 som han vigdes till präst. Men nu känns det äntligen rätt. Idag arbetar Christian med människor på precis det sätt som det var meningen att det skulle vara.

– Det är ändå människorna det handlar om.

Att få arbeta med barn och familjer är det som lockade allra mest med tjänsten som präst i Väddö församling. Den absolut roligaste delen med jobbet är att träffa alla dessa människor. Alla möten och samtal kring livet.

– Jag får möta människor just där de är. Som här till exempel!

Christian sträcker ut armarna mot rummet och ler stort. Vi sitter nämligen i Kyrkans öppna förskolas lokal i Väddö församlingsgård. Här träffar han och hans kollegor "Väddös småttningar" två dagar i veckan. En öppen mötesplats för barn 0–6 år med sina vuxna och syskon. Tillsammans sjunger de, pratar, leker och möts.

En präst i jeans och hoodie som sitter på golvet och läser om kossan Kajsa är kanske inte den mest vanliga synen på en öppen förskola. Men det är viktigt för Christian att alla känner sig trygga och välkomna att komma dit. En prästkrage kan ibland orsaka en slags negativ förväntan, förutfattade meningar om hur en präst ska vara. Och det är något han önskar kunna ta bort. Genom att finnas med i olika sammanhang och synas på olika finns möjligheten att lära känna människan bakom den där kragen.

Christian Wiegert är präst, predikar och håller gudstjänster, men det går att prata med honom ändå – och han kan grilla kyrkkorv också!

Josefin Hedenström, fängelsepräst på Norrtäljeanstalten

En del förklarar sitt prästkall med att de till exempel upplevt en speciell händelse, medan andra har följt en väg som lett till det – trots olika omvägar. Idag känner Josefin att hon är på rätt plats, men liksom många andra tog hon inte den kortaste vägen.

– Jag är uppvuxen i en kyrklig miljö och har alltid känt mig dragen till yrken där du arbetar med människor, men präst i Svenska kyrkan var inget jag tänkte på från början.

Först funderade hon på att bli psykolog och möta människor på det sättet, men sen började hon studera Retorisk och litterär kommunikation på universitetet. Men det kändes inte helt rätt, så efter en termin slutade hon. Och tur var väl det, för kort därefter insåg hon att det var präst hon ville vara och idag älskar hon sitt jobb.

– På sätt och vis känns det som jag idag har ett jobb där jag får göra båda de sakerna jag tänkte på från början. Jag får möta människor i samtal, precis som jag hade fått som psykolog och jag får möta människor med mina ord, så som jag tänkte med retoriken.

En utmaning i yrket är alla förväntningar Josefin möter. Det finns en slags uppfattning om att präster ska ha stenkoll på allt – vad står det i Bibeln, hur fungerar det i andra världsreligioner och vad är meningen i livet? Men hon har så klart inte alla svar. Och ibland kan hon känna sig låst av människors förutfattade meningar om hur en präst ska vara.

Men de bra sidorna är så många fler och väger med råge upp. Fina möten, intressanta samtal och alla dessa livsberättelser.

På anstalten träffar hon människor som även de möter många fördomar i samhället. Men i enskilda samtal kommer människan bakom fördomarna fram. Att få vara med-vandrare i deras liv är något som gör henne ödmjuk.

Många hon möter i sitt arbete har funderingar kring tro och en av anledningarna till att Josefin vill arbeta som präst är att hon vill få dela med sig av tron och hur betydelsefull den kan vara som tolkningsnyckel till livet. Och för en del av de intagna är Josefin till stor hjälp.

– Det roligaste med jobbet är när jag märker hur våra samtal om tron börjar göra skillnad i deras liv. Att få vara med i början av en förändring, det är fantastiskt!

TEXT: ZARAH CUNVIK

Kyrkoherde, församlingsherde, komminister, präst – vad är skillnaden?!

I Roslagens östra pastorat finns 13 präster – en kyrkoherde, fem församlingsherdar och sju komministrar.

Präst. Prästen ska berätta och undervisa om kristen tro på ett begripligt sätt och hen leder gudstjänster. Viktiga uppgifter för prästen är också att döpa och dela ut nattvarden. Dopet och nattvarden är de två heliga handlingar som Svenska kyrkan kallar sakrament.

Kyrkoherde: En kyrkoherde är i grunden präst och är den som leder all verksamhet i församlingar och pastorat. Kyrkoherden fungerar som en arbetsledare för de andra anställda.

Församlingsherde: En församlingsherde är ansvarig för en eller flera församlingar.

Komminister: En komminister är en präst som har en ordinarie prästtjänst i en församling och är kyrkoherdens medhjälpare.

Den som har stora eller små bekymmer kan söka upp en präst för att få själavård. Ofta innebär själavården att den person som söker hjälp, för till exempel ett problem, en kris eller tro och tvivel, får samtala med prästen och prästen kan ge vägledning. Prästen har tystnadsplikt.

FOTO: KRISTIN LIDEL/IKON

Välkommen till kyrkan

PROGRAM UNDER JULTIDEN

Juldagen, 25/12 kl 06.00, Singö kyrka

Julotta. Präst Sven Thidevall, musiker Karin Sahlin

08.00, Grisslehamns kapell

Julotta. Präst Sven Thidevall, musiker Karin Sahlin

08.00, Arholma kyrkaJulotta. Präst Christian Wiegert,
musiker Frida Mattsdotter**Annandag jul, 26/12 kl 15.00, Väddö kyrka**Gospelgudstjänst. Sång Donald Perry (från Los Angeles),
piano Arvid Svenungsson, sång Cajsa Söderman. Kör under
ledning av Karin Sahlin. Veniat Stefan Arnesen leder guds-
tjänsten**Nyårsafton, 31/12 kl 11.00, Björkö-Arholma kyrka**Gudstjänst med nyårsbön. Präst Anna Ortner,
musiker Karin Sahlin**Nyårsafton, 31/12 kl 14.00, Väddö kyrka**

Nyårsbön. Präst Anna Ortner, musiker Karin Sahlin

Nyårsafton, 31/12 kl 17.00, Singö kyrka

Nyårsbön. Präst Anna Ortner, musiker Karin Sahlin

23.45, Arholma kyrka

Nyåret rings in vid klockstapeln vid Arholma kyrka

JANUARI**Torsdag 4/1 kl 18.30, Grisslehamns kapell**

Mässa i Taizéton. Präst Anna Ortner, musiker Karin Sahlin

Trettondag jul, 6/1 kl 13.00, Väddö församlingsgårdGudstjänst med små och stora. Präst Christian Wiegert,
musiker Annika Svärd. Efter gudstjänsten kaffe och kak-
buffé**kl 15.30, Arholma kyrka**

Trettondagsspel med öbor och gäster. Kantor Karin Sahlin

Söndag 7/1 kl 11.00, Väddö församlingsgård

Gudstjänst. Präst Christian Wiegert, musiker Annika Svärd

Information om gudstjänster och församlingarnas verksamheter hittar du på www.svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat och varje fredag publiceras predikaturerna i Norrtälje Tidning.

KYRKORNA i Roslagens östra pastorat

För flera år sedan började vår presentationsresa runt i Roslagens östra pastorats 19 kyrkobyggnader. Alla har sin speciella karaktär och sin egen historia. Vi kommer återigen presentera dem närmare och i detta nummer berättar vi om Frötuna kyrka och Norrtälje kyrka.

FOTO: LARS LINDGREN

Frötuna kyrka

För en församlingsbo eller den som har byggnaden som arbetsplats så blir kyrkan aldrig ett museum. För oss blir kyrkan ett levande och funktionellt rum för tro, lära och liv.

I kyrkoberskrivningen står helt oförblommerat: en av Roslagens vackraste och intressantaste kyrkor! Bara förledet i Frötuna visar att kyrkan står på något som kan ha varit en förkristen kultplats tillägnad fruktbarhetsguden Frej eller Frö som han också benämns. Frötuna är en jordbruksbygd så det måste känts naturligt att tillägna platsen åt den guden. Socknen var rik och vidsträckt under medeltiden.

En gammal medeltida kyrka i vårt land brukar vara från senare delen av 1200-talet. Frötuna kyrka är nästan 100 år äldre än så och räknar alltså sina äldsta delar från 1100-talet.

Under århundradens lopp är kyrkan flera gånger tillbyggd, ombyggd och renoverad. Medeltiden är påtagligt närvarande med sina gamla stenar och vackra statyer, inte minst det imponerande triumfkrucifixet som hänger över den delen av kyrkan som utmärker koret. Koret, det allra heligaste, med altaret mot öster, markerar försmaken av himlen.

1600-talet är också närvarande med predikstolen och ett tillbyggt gravkor med begravningsvapen från familjen Sperling till Ösbyholms sätesgård. Det gamla nattvardssilvret kommer också från den familjen. På 1700-talet kom orgelläktaren till även om den första orgeln fick vänta till 1829. Alla århundraden sedan förkristen tid har gjort sina avtryck i Frötuna.

JAKOB BÄCKLUND, församlingssherde i Rådmansö och Frötuna församlingar

FOTO: LARS LINDGREN

Norrtälje kyrka

År 1622 blev Norrtälje en stad och inom några år uppfördes den första träkyrkan, Maria-kyrkan. Tyvärr är lite känt om denna då all dokumentation förstördes när kyrkan och hela staden brändes ner av ryssarna år 1719. Efter branden var stadens ekonomi i botten och inget stöd fanns att få eftersom hela landet var märkt av trettioåriga kriget. Trots alla ekonomiska bekymmer beslöts att en stenkyrka skulle uppföras. Alla fick ställa upp med dagsverken och material. Staden hade bara 125 hushåll på denna tid så bygget krävde mycket arbete av var och en. 1726 var kyrkan tillräckligt klar för att invigas.

Något som kännetecknar Norrtälje kyrka är de många och stora ombyggnationerna som genomförts genom åren. Vid fem tillfällen har större åtgärder invändigt och/eller utvändigt skett allt eftersom behov och ideal har ändrats och pengar funnits. Det åttkantiga koret tillkom 1773. Sitt nuvarande utvändiga utseende fick kyrkan 1854 när tornet stod klart, också det åttkantigt. Det är detta årtal som står skrivet ovanför huvudingången till kyrkan.

Den senaste stora renoveringen genomfördes 1969. Kyrkan hade stora problem med sättningar och var i så dåligt skick att rivning hotade. Norrtäljeborna ville dock ha kvar sin kyrka och beslutade att renovera. Nu äntligen fanns pengar att göra det ordentligt. Grunden förstärktes, murarna stöttades upp och taket lades om. Utvändigt togs all puts ner och nuvarande sakristia byggdes. Fönstren i koret togs upp för andra gången och försågs med glasmålningar utförda av Randi Fisher.

KERSTIN MUNDT, fastighetspecialist

Digital rundvandring

Vill du titta in i någon av Roslagens östra pastorats kyrkor?

Sommaren 2021 gjorde vi en pilgrimscyckling mellan Roslagens östra pastorats alla altare. I varje församling och vid varje kyrka gjordes en livesändning på vår Facebooksida, som vi nu delar med oss av. På pastoratets hemsida www.svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat hittar du en film från varje kyrka.

Hur får du information om vad som händer i pastoratets tio församlingar? Du är viktig och vi som gör denna tidning behöver feedback. Därför är vi tacksamma om du kan ta en minut och besvara dessa frågor.

1. Vilken av Roslagens östra pastorats gudstjänster och öppna verksamheter besöker du? (kryssa i flera om du går på fler!)

- Öppet café Vuxenkör Gudstjänst/andakt
 Konserter/musik Syförening
 Barn-/ungdomsverksamhet
 (t ex kyrkans öppna förskola, barnkör, scout, småbarnsrytmik, ungdomsgård)
 Dop, vigsel, begravning Konfirmandverksamhet
 Diakonal verksamhet
 (t ex leva-vidare-grupp, bibelstudiegrupp, pilgrimsvandring, sopplunch, stickcafé)

1b. Är det någon verksamhet du saknar?

.....

2. Hur får du information om våra verksamheter?

Rangordna med 1, 2, 3 osv för hur du oftast får information. 1 är oftast/mest.

- ___ Predikatur i Norrtälje Tidning ___ Övriga annonser i Norrtälje Tidning
 ___ Affischer på anslagstavlor ___ Pastoratets sociala medier, t ex facebook
 ___ Pastoratets hemsida
 ___ Tidningen Kyrkligt Magasin ___ Inbjudan från kyrkan
 ___ Genom vänner och bekanta

2a. Önskar du få information från oss på något annat sätt än ovan? Vilket?

.....

3. Läser du tidningen Kyrkligt Magasin som utkommer med Norrtälje Tidning XL fyra gånger per år.

- Ja Nej

Om ja, vad läser du i tidningen. Rangordna 1, 2, 3 osv där 1 är det du helst läser.

- ___ Kyrkoherdens krönika ___ Sid 3?
 ___ Information från Act Svenska kyrkan ___ Vem gör vad i kyrkan
 ___ Boktipset ___ Beskrivning av kyrkor

3a. Vad vill du läsa om i tidningen?

.....

.....

4. Varje vecka, lördagar, lägger vi upp en andaktsfilm på pastoratets facebookside, YouTube samt hemsida. Även andra filmer om verksamheter, musik mm finns att se. Har du sett någon av dessa filmer, kryssa i där du sett?

- Hemsidan YouTube Facebook
 Har inte sett något

5. Jag som svarar är

- 0-25 år 26-50 år 51-65 år 66 år och därutöver

Lämna enkäten till expeditionen på Mariagården, Kyrkogatan 4 Norrtälje - vid Norrtälje kyrka eller fyll i dina frågor på pastoratets hemsida www.svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat senast 15 januari 2024.

Dina svar är anonyma och enkäten förstörs efter utvärdering, senast 31 januari 2024.

Vill du veta mer om våra verksamheter på www.svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat

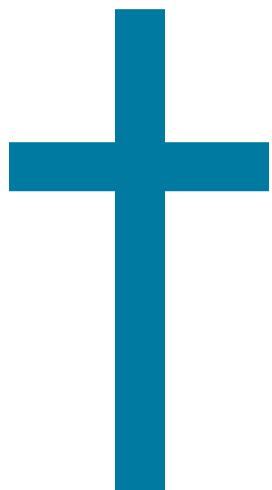
TACK VARE DIG!

.....
Detta går din medlemsavgift till

Konfirmation
Dop
Vigsel
Livet
Begravning

Andakt
Högmässa
Gudstjänst på serviceboenden
Gudstjänst med små & stora
Allhelgona, Påsk, Jul
- Årets stora högtider

Morgonmässa
Gudstjänster
Gud & taco
Musikgudstjänst

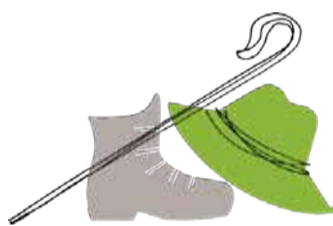

Skolkirka
Taizéresa
Upplivelsevandringar
Öppna förskolor

Scouter
Bibeläventyret
Barn, familj & ungdom
Läger
Barnrytmik

Barnkörer
Konsert
Musik & körer
Vuxenkörer

Pilgrimsvandringar
Kropp & själ

Meditation
Retreat
Bibelstudium

Finskspråkig verksamhet

Caféverksamhet
Syföreningar

Soppluncher
Mötesplatser

Träffar för daglediga

Själavård

**Diakoni
- Samtal & stöd**

Hembesök

Krishantering

Enskilda samtal

Uppdrag & omvärld

Internationella grupper

Volontärer

Second hand-butik

Språkcafé

Kyrkor & lokaler

Sjukhuskyrka

Fängelsekyrka

Vill du bli medlem i Svenska kyrkan, kan du bli det nu!

Fyll i talongen och skicka till Roslagens östra pastorat, Box 15, 761 21 Norrtälje eller kom till Mariagården, Kyrkogatan 4 i Norrtälje (bredvid Norrtälje kyrka). Tel 0176-799 00

ANMÄLAN OM INTRÄDE I SVENSKA KYRKAN

Personnummer:..... Namn:.....

Adress:..... Tel.....

Datum och namnteckning:.....

Svenska kyrkan
ROSLAGENS ÖSTRA PASTORAT